

FUNCTIONARUL PUBLIC

ZIAR BILUNAR EDITAT DE CĂTRE ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ DE PE LÂNGĂ PREȘEDINTELE REPUBLICII MOLDOVA

SUPLIMENT LA REVISTA "ADMINISTRAREA PUBLICĂ"

27 aprilie – Ziua Drapelului de Stat al Republicii Moldova

Ziua Drapelului de Stat a fost instituită de Parlamentul de la Chișinău la 23 aprilie 2010. Tricolorul a fost desemnat oficial drapel de stat pe 27 aprilie 1990 de către deputații primului Legislativ.

Potrivit Legii nr. 217 din 17 septembrie 2012 „Cu privire la Drapelul de Stat al Republicii Moldova”, drapelul urmează să fie arborat permanent pe edificiile instituțiilor publice. La ședința de guvern din 25 aprilie curent s-a menționat, că această prevedere legală nu este respectată, inclusiv de multe instituții ale statului. În acest context premierul Vlad Filat a cerut respectarea strictă a prevederilor legale, astfel încât pe toate instituțiile statului să fie arborat permanent drapelul de stat.

De Ziua Drapelului, conform dispoziției prim-ministrului Vlad Filat, în Piața Marii Adunări Naționale din Capitală, în fața Guvernului va fi instalat un steag imens de 7 metri lungime și 3,5 m înălțime, care va rămâne în acel loc pentru totdeauna. Steagul Re-

publicii Moldova a fost desemnat oficial Drapel de Stat pe 27 aprilie 1990 de către deputații primului Legislativ. Abia peste douăzeci de ani, Parlamentul de la Chișinău a declarat această zi, 27 aprilie, sărbătoarea Tricolorului.

A fost de asemenea lansată campania „Arborează Drapelul”. Astfel, peste o mie de tricoruri vor fi distribuite, timp de trei zile, către instituțiile publice: școli, grădinițe, primării etc.

Elevii vor avea posibilitatea să cunoască istoria Drapelului de Stat a R.Moldova în baza deciziei prim-ministrului Vlad Filat: „Solicit ministerului Educației ca, în toate instituțiile de învățământ, de ziua Tricolorului, prima oră de studii să fie dedicată drapelului de stat și simbolurilor naționale”. De asemenea, cu această ocazie, Guvernul R. Moldova va transmite tuturor instituțiilor de învățământ câte un exemplar al ediției enciclopedice „Simbolurile naționale ale Republicii Moldova”.

Paștele Blajinilor

Valorizarea Divinului sau lumina Memoriei

Dumnezeu este Lumină...

Biblia

Prier, de la debutul cornului solitar – singular, suflat zeiește cu ciucuri de flori aurii, la Dumnica Floriilor și de aici la Învierea Domnului își continuă revărsarea insular-oceanică a florilor argintii, care de Paștele Blajinilor, zis și al morților, au inundat de la sud la nord și de la est la vest întregul cuprins teluric și cosmic al țării și ale inimilor umane.

Toți, de la mic la mare, le-admiră frumusețea indescriptibilă și se bucură nespuse de renașterea Firii, de lucrul divin al Providenței. Inimile sorb însetate elixirul dalbului floristic și al celui cristic... Candelabrele miraculoase ale pomilor și ale lalelelor curcubeice, ale narciselor multicolore și parfumate luminează/scilimează drumul oamenilor spre cimitire, spre casa eternă a celor plecați la Domnul, în lumea celor drepti.

Cimitirele se preschimbă la față, sunt amenajate cu o grijă aparte. Fețele noastre se transfigurează, iau altă expresie grație aprofundării în lumea trăirilor transcendente, durute și rar mărturisite. Simțim cu totul altfel tăcerile altora și vedem cu alți

ochi lacrima din privirile semenilor. Tresărim involuntar la harul luminii divine a Memoriei, care prinde grai în inimile îndoliate...

Aidoma unor clopote de culori, florile bat din/în amintiri, din durerile pierderilor, despărțirii de cei dragi, plecați dintre noi spre alte tărâmurii de dincolo de viață și vis, de credință și speranță. Reinvie înaintea noastră aievea chipurile neuitate ale mamelor și taților, ale fraților și surorilor, ale prietenilor și cunoscuților din orice fir de iarbă sau de floare cu fără voia firii.

Lumina celestă, cristică și floristică, valorizează tainic tezaurul Memoriei divine și eterne, înălțându-ne omaginar pe aripile zborului în sine și în ea, în Cuvânt și în Divinitate, în veșnicia Vieții sempiternă...

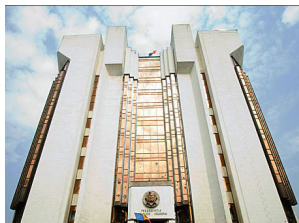
Identificați cu Lumina și Cuvântul, simțim iradierea metafizică a Memoriei sau valorizarea Divinului manifestat... Popasul de Paștele Blajinilor la cimitir este o cinstire evlavioasă nu numai a celor care au fost, dar și a celor care ne-au dat, ne-au învățat un rost de Sus și de jos, dacă nu însuși Dorul de tot ce-i sfânt și nemuritor...

Tudor PALLADI

SUMAR

Oficial.....	2
Ședința Senatului Academiei.....	3
Guvernarea electronică.....	4-5
Descentralizare.....	6-7
Știri pe scurt.....	8
Legislație.....	9
În lumea științei și a tehnicii.....	10
Dura lex, sed lex.....	11
Dicționar UE.....	12

Președintele Nicolae Timofti s-a întâlnit cu diaspora moldovenilor din Belgia

În seara zilei de joi, 26 aprilie, președintele Nicolae Timofti, s-a întâlnit cu diaspora moldo-

venilor din Belgia, iar întâlnirile cu oficialii de la Bruxelles vor avea loc în prima parte a zilei de vineri, 27 aprilie. Informația a fost confirmată de Vlad Țurcanu, purtătorul de cuvânt al șefului statului.

În cadrul vizitei la Bruxelles, șeful statului va avea întrevederi cu președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Durão Barro-

so, președintele Consiliului European, Herman Van Rompuy, și comisarul pentru extindere și politica europeană de vecinătate, Stefan Fule.

Vizita la Bruxelles este prima deplasare peste hotarele țării a președintelui Nicolae Timofti de la învestire. Din delegația moldovenească mai fac parte un reprezentant al Ministerului

Afacerilor Externe și Integrării Europene, ambasadorul Moldovei în Uniunea Europeană, secretarul general al Aparatului președintelui și consilierul său pentru probleme de comunica-re.

În seara zilei de vineri președintele va susține un briefing de presă la sosirea în țară la Aeroportul Internațional Chișinău.

Marian Lupu a avut o întrevedere cu un grup de administratori și businessmeni chinezi

Președintele Parlamentului Republicii Moldova, Marian Lupu, a avut recent o întrevedere cu un grup de administratori și businessmeni din provincia Heilongjiang, Republica Populară Chineză, condusă de

Gao Jian Hua, reprezentant al autorităților centrale chineze în domeniul expertizei calității produselor de import-export în provincia respectivă.

Marian Lupu a estimat că vizita delegației chineze se încadrează perfect în dinamica pozitivă a cooperării bilaterale moldo-chineze timp de 20 de ani care au trecut de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre cele două state.

Președintele Parlamentului a apreciat drept semnificativ faptul că în aceste zile o dele-

gație a Grupului de prietenie cu Republica Populară Chineză din cadrul Parlamentului Republicii Moldova efectuează o vizită în China.

„În condițiile unui dialog politic excelent, un interes deosebit pe agenda noastră îl prezintă stimularea relațiilor comercial-economice cu China, promovarea investițiilor în ambele sensuri și, în special, promovarea producției vitivinicole pe piața de desfacere chinezească”, a afirmat Președintele Parlamentului.

Conducătorul delegației chineze a afirmat că Republica Populară Chineză este profund interesată în dezvoltarea cooperării comercial-economice cu Republica Moldova, dat fiind poziția geografică a republicii noastre și calitatea de membru al Organizației Mondiale a Comerțului.

Marian Lupu a dat asigurări că autoritățile moldovene vor acorda tot sprijinul pentru promovarea cu succes a relațiilor moldo-chineze în ansamblu.

Ședința Guvernului Republicii Moldova

În debutul ședinței din 25 aprilie curent, Premierul a atras atenția asupra unor aspecte cu privire la pregătirile către Ziua Drapelului, care va fi marcată la 27 aprilie. Vlad Filat a subliniat că, potrivit Legii nr. 217 din 17 septembrie 2012 cu privire la Drapelul de Stat al Republicii Moldova, drapelul urmează să fie arborat permanent pe edificiile instituțiilor publice. În

acest context, Premierul a cerut respectarea strictă a prevederilor legale, astfel încât pe toate instituțiile statului să fie arborat permanent drapelul de stat.

Vlad Filat s-a referit și la problema protecției patrimoniului cultural al țării. În această ordine de idei, conducerea Ministerului Culturii și celui al Dezvoltării Regionale și al Construcțiilor urmează să instituie un grup de lucru comun cu privire la modificarea legislației și elaborarea reglementărilor necesare în scopul neadmiterii cazurilor de demolare a clădirilor istorice și a monumentelor de arhitectură.

În cadrul ședinței, Executivul a aprobat Planul de acțiuni privind onorarea angajamente-

lor Republicii Moldova față de Consiliul Europei. Necesitatea elaborării unui astfel de document a apărut în contextul obiectivului de încheiere a procedurii de monitorizare a Republicii Moldova de către Consiliul Europei (CoE), inclus în Programul de activitate a Guvernului pentru anii 2011-2014 „Integrarea europeană: libertate, democrație, bunăstare”.

Executivul a aprobat, de asemenea, proiectul de lege pentru modificarea articolului 42 al Legii nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, cu referire la indemnizația unică achitată funcționarului public în cazul pensionării anti-

cipate ori obținerii dreptului la pensie pentru limita de vârstă, sau în cazul încetării raporturilor de serviciu.

Miniștrii au mai operat modificări și completări în unele hotărâri ale Guvernului cu referire la cuantumul minim garantat în sectorul real al economiei. Potrivit noilor prevederi, cuantumul minim garantat al salariului în sectorul real al economiei, indiferent de forma de organizare juridică a angajatorului, s-a majorat de la 110 până la 1300 lei pe lună. Această prevedere va intra în vigoare de la 1 mai 2012.

În cadrul ședinței Guvernului au fost examinate un șir de alte chestiuni importante.

Ședința Senatului Academiei

La ședință, care a avut loc pe 26 aprilie curent, au fost examinate unele chestiuni organizatorice în baza hotărârilor de guvern. Astfel, conform hotărârii nr.239 din 10 aprilie 2012 Guvernul a stabilit, că salarizarea personalului Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova se efectuează în modul și condițiile de salarizare a personalului din instituțiile

de învățământ superior, postuniversitar și de perfecționare a cadrelor, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.381 din 13 aprilie 2006.

Un alt punct al hotărârii recente prevede că pentru personalul Academiei de Administrare Publică se vor utiliza titlurile de posturi conform Clasificatorului ocupațiilor din Republica Moldova prevăzute pentru instituțiile

de învățământ. Reieșindu-se din prevederile prezentei hotărâri de guvern au fost discutate și noile principii de salarizare a personalului Academiei.

De asemenea a fost pus în discuție și Proiectul privind Nomenclatorul tarifelor serviciilor contra plată executate și prestate de către Academia de Administrare Publică, care după definitivare urmează să fie re-

mis spre avizare ministerelor de resort și apoi spre aprobare Guvernului.

Senatul a recomandat pentru reeditare manualul „Drept internațional public”, ediția IV revizuită și adăugată, elaborată de un grup de oameni de știință, din care face parte și Oleg Balan, doctor habilitat, profesor universitar interimar, vicerector al Academiei de Administrare Publică.

Noul sistem de salarizare a funcționarilor publici - pe agenda de lucru a AAP

Noul sistem de salarizare a funcționarilor publici a fost instituit prin Legea nr. 48 din 22 martie 2012. După cum este stipulat și în preambulul acestui document, scopul prezentei legi este asigurarea condițiilor necesare pentru exercitarea eficientă de către funcționarii publici a atribuțiilor, precum și contribuirea la asigurarea autorităților publice cu personal competent și motivat.

Întru realizarea acestui scop prezenta lege reglementează modul și condițiile de salarizare a funcționarilor publici, precum și mărirea salariilor acestora.

Prevederile noului act legislativ au constituit tematica atelierului de lucru, organizat la Academia de Administrare Publică pentru secretarii consiliilor raionale, responsabilității de gestionarea resurselor umane și șefii direcțiilor finan-

țe ale Unităților Administrative Teritoriale.

După cum ne-a informat dna **Aurelia Țepordei, directorul interimar al departamentului dezvoltarea profesională al Academiei**, în cadrul acestui atelier, programat pentru două zile, participanții din toate raioanele republicii au fost familiarizați detaliat cu metodologia de implementare a noului sistem de salarizare a funcționarilor publici.

Noul sistem de salarizare se va aplica pentru funcționarii publici, statutul cărora este reglementat prin Legea nr.158-XVI din 4 iulie 2008 „Cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public” (17570 posturi), celor cu statut special din serviciul vamal (1660 posturi) și funcționarilor publici cu statut special din serviciul diplomatic (270 de posturi).

Metodologia de aplicare a noului sistem de salarizare a funcționarilor publici a fost explicată pe larg sub toate aspectele de experți în domeniu de rang republican. Astfel, Lilia Melnic, consultant principal al Direcției politice de cadre s-a referit la implementarea **Hotărârii Guvernului nr. 1001 din 26 decembrie 2011 „Aspecte privind punerea în aplicare a prevederilor Clasificatorului unic al funcțiilor publice”**, iar Petru Babuci, șef al secției armonizarea managementului financiar și controlului în sectorul public și Elena Dumitriu, șefa Direcției analiza și monitorizarea cheltuielilor de personal și a angajaților în sectorul bugetar, ambii de la Ministerul Finanțelor, au prezentat ample informații tematică **„Instituirea unităților de audit intern. Organizarea sistemului de management**

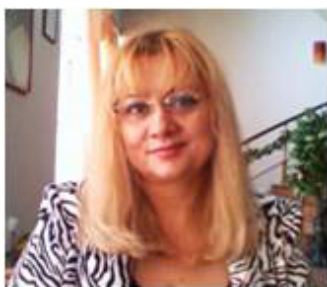
financiar și control” și „Elaborarea și prezentarea schemelor de încadrare”.

Referitor la implementarea **Legii nr.48 din 22 martie 2012 „Privind sistemul de salarizare a funcționarilor publici”** au vorbit detaliat Gheorghe Sârcu, șef al Direcției politic salariale a Ministerului Muncii, Protecției Sociale și Familiei și Elena Dumitriu, șefa Direcției analiza și monitorizarea cheltuielilor de personal și a angajaților în sectorul bugetar a Ministerului Finanțelor.

La finalul atelierului de lucru au fost întrebări și răspunsuri, comentarii și concluzii, care au determinat o mai bună înțelegere a metodologiei de implementare a noului sistem de salarizare a funcționarilor publici, ce va permite sporirea în continuare a eficienței activității lor spre binele întregii societăți.

Ion AXENTI

Guvernarea electronică – o guvernare pentru cetățeni

eGuvernarea reprezintă utilizarea tehnologiei informației și telecomunicațiilor, și îndeosebi a Internetului, în toate domeniile guvernării statului care furnizează servicii publice către utilizatori - între care cei mai importanți sunt cetățenii și societățile, cu scopul general de a îmbunătăți serviciile și a le reduce costurile, atât pentru utilizatori cât și pentru furnizorii serviciilor.

Guvernarea electronică este o formă a democrației, o formă de respect al statului față de cetățeanul pe care îl reprezintă, dar și o necesitate socială și economică prin efectele benefice pe care le aduce, direct și indirect, la nivelul întregii societăți și economii.

Guvernarea electronică este responsabilitatea exclusivă a guvernului, care, inclusiv prin folosirea parteneriatului public-privat, are sarcina de a conduce centralizat complexul și îndelungatul proces de implementare a acesteia la nivel național. Astfel, ca cetățeanul să aibă confort în relația cu administrația statului, să știe cine este acesta și să fie deservit ca un Client care își plătește facturile față de furnizorul său de servicii (e-Services).

E-Serviciile (e-Services) sunt servicii publice oferite cetățenilor de către autorități prin intermediul mijloacelor electronice. Acestea sunt contra plată sau gratuite și pot fi comandate la distanță, rapid, simplu și comod.

Proiectul „Implementarea componentei e-Guvernare a Strategiei Naționale de Edificare a Societății Informaționale” a

fost lansat în Republica Moldova în mai 2005 de Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD) și Ministerul Dezvoltării Informaționale (MDI). **Beneficiarii principali au fost Ministerul Dezvoltării Informaționale, Academia de Administrare Publică, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat al Ministerului Finanțelor și Biroul Național de Statistică.** Acest pas a fost o continuare logică a proiectului inițiat de Guvernul RM în 2003 ce a oferit asistență autorităților naționale în elaborarea Strategiei Naționale de Edificare a Societății Informaționale. Obiectivele principale au urmărit dezvoltarea unui cadru pentru edificarea guvernării electronice în Moldova. Acțiunile întreprinse au fost concentrate în trei direcții de bază:

- 1) asistență politici/evaluare,**
- 2) instruirea funcționarilor publici și**
- 3) promovarea serviciilor publice electronice.**

Promovarea guvernării electronice și a accesului la informație a fost o primă prioritate pentru Guvernul Republicii Moldova în contextul desfășurării reformei Administrației Publice Centrale și a activităților de decentralizare; TIC sunt un instrument important pentru aceste reforme. PNUD a identificat necesitatea asistenței în dezvoltarea serviciilor.

Factorii-cheie pentru implementarea cu succes a proiectului rezidă în participarea activă a Aparatului Guvernului, a Ministerului Dezvoltării Informaționale, a Academiei de Administrare Publică Centrală, care exprimă clar obiectivele a pozițiilor politice sunt factorii-cheie pentru implementarea rezultatelor obținute de proiect.

Guvernul Republicii Moldova are nevoie de sprijin în continuare în vederea instruirii și certificării funcționarilor publici în baza materialelor didactice și a mecanismelor de certificare elaborate cât și în elaborarea instrumentelor de instruire

electronică pentru funcționarii publici. Fortificarea capacităților acestora este un aspect important în sprijinul acordat, acesta fiind unul din obiectivele orientate spre funcționarea cu succes a sistemului e-Guvernare.

Implementarea guvernării electronice urmează să fie efectuată și coordonată cu activitățile legate de Reforma Autorităților Administrației Publice Centrale, condusă de Aparatul Guvernului și finanțată de un anumit număr de donatori.

O concluzie principală în acest context indică asupra faptului, că doar prin implicarea tuturor părților cointerestate este posibilă elaborarea viitoarelor proiecte privind implementarea guvernării electronice.

Acțiunile întreprinse de R. Moldova pentru edificarea unei societăți informaționale, de nivel european și internațional, oferă răspunsuri la multe întrebări. Căci, după cum se știe, în mod tradițional, în cele mai multe țări din lume, inclusiv în Moldova, cetățenii au o imagine negativă despre serviciile autorităților publice, fiind, adesea, nemulțumiți de procedura și modul prestării acestora. Atunci când urmează să intre în contact cu o instituție guvernamentală, ei se gândesc, mai curând, la cozi interminabile, ore lungi de așteptare, proceduri încurcate și o birocrație de nepătruns. Interacțiunea cu aceste instituții este privită întotdeauna ca fiind una frustrantă. Mulți cetățeni se plâng, că pierd o groază de timp, bani și nervi pentru a obține un certificat, o autorizație sau chiar o informație de la o instituție de stat și că, uneori, sunt nevoiți să dea și mită pentru asta.

Pe de altă parte, funcționarii publici consumă foarte mult timp pentru obținerea unei informații de la alte instituții guvernamentale sau publice, decât cele la care sunt angajați, ceea ce scade din randamentul muncii lor. Pentru a schimba percepția (și realitatea) negativă, guvernele lumii acordă tot mai

multă atenție nevoilor cetățeanului atunci, când își modernizează structura și/sau modifică serviciile oferite. Aceste schimbări sunt motivate tot mai mult de dorința de a oferi o deservire de înaltă calitate, iar soluțiile sunt oferite de Guvernarea electronică. Altfel spus, toți cei care dispun de o conexiune la Internet, acasă sau la serviciu, precum și cei care accesează Internetul din locuri publice, pot să-și rezolve problemele din fața calculatorului, fără a se mai deplasa la ghișeuul unei instituții de stat. Asemenea obiective și-a propus și statul nostru, ce se manifestă prin grija mereu crescândă față de cetățenii săi, pentru confortul lor, ce ar corespunde gradului unei societăți moderne și civilizate.

Actualmente sunt realizate un șir de sisteme informaționale automatizate de importanță statală, cum ar fi „e-ședința Guvernului”, „Sistemul integrat de circulație a documentelor electronice”, „Portalul Guvernamentului”, „e-Declarații”. Prin intermediul acestui ultim serviciu, cetățenii și agenții economici pot depune rapoartele fiscale prin Internet, fără a se mai deplasa la Serviciul Fiscal de Stat.

În prezent, se lucrează asupra lansării Registrului resurselor informaționale de stat, care ar asigura implementarea sistemului de prestare a serviciilor publice după principiul „ghișeuului unic”, ceea ce presupune ca cetățeanul să solicite și să primească informația sau documentul necesar printr-un singur punct de intrare. De asemenea, se întreprind măsuri pentru exploatarea posibilităților de achitare a serviciilor electronice și altor tipuri de servicii prin intermediul terminalelor, cardurilor bancare și a telefoniei mobile, utilizând „portmoneul electronic” pentru stimularea utilizării semnăturii digitale.

Pentru realizarea Planului de acțiuni, **Moldova electronică** a fost creat Fondul pentru realiza-

(Continuare în pag. 5)

Guvernarea electronică – o guvernare pentru cetățeni

(Sfârșit. Început în pag. 4)

rea Strategiei Naționale de edificare a societății informaționale.

Pentru ca oamenii să beneficieze de informații și servicii publice în regim non-stop, iar autoritățile să asigure transparența actului de guvernare, în luna august 2010, Guvernul Republicii Moldova a creat **Centrul de Guvernare Electronică**. Centrul de Guvernare Electronică devine promotorul principal al e-Guvernării și al inițiativelor de transformare sectorială, care răspund mai bine nevoilor cetățenilor și care contribuie la afirmarea unui Guvern mai accesibil, mai productiv și mai conectat la rețele.

Centrul de Guvernare Electronică a inițiat procesul de consultări cu societatea civilă în vederea aplicării Planului de Acțiuni pentru un **Guvern Deschis**.

Documentul prevede o serie de angajamente pe care Guvernul și le-a asumat în efortul de asigurare a transparenței și combatere a corupției. Planul de acțiuni va fi prezentat la forul glob al **Parteneriatului pentru Guverne Deschise**, care se va desfășura în luna aprilie în Brazilia.

„Parteneriatul pentru Gu-

verne Deschise” este o alianță globală între guverne ce susține și aplică principiile dreptului omului și ale țărilor din Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, propune și dezvoltă măsuri concrete pentru promovarea transparenței guvernării și aplicării inovațiilor tehnologice în beneficiul cetățenilor.

Statele semnatare împărtășesc un set de valori comune: pledează pentru ca cetățenii să beneficieze de mai multă deschidere și transparență din partea guvernului, recunosc și sprijină efortul țărilor aflate în stadii diferite de promovare a transparenței guvernamentale, luptă împotriva corupției și cred în puterea cetățenilor și a tehnologiei informației. 38 de executive au subscris la „Parteneriatul pentru Guverne deschise”. Republica Moldova se numără printre acestea, iar la forul din Brazilia va adera oficial la inițiativă. Consultările cu societatea civilă reprezintă un element important în elaborarea planului de acțiuni. ONG-urile pot veni cu sugestii și comentarii legate de acțiunile guvernului la capitolul transparență, acces la informație, servicii și gestiunea resurselor publice.

În acestă ordine de idei vine și lansarea portalului „**Guvern**

către Cetățeni”(G2C) Implementarea Inițiativei „**Accesul la Datele Guvernamentale cu Caracter Public**”, lansarea portalului www.date.gov.md, implementarea unei infrastructuri tehnologice moderne pentru Guvern în baza platformei **CLOUD COMPUTING** (sistem care eficientizează procesele operaționale și reduce costurile de echipament, licență, întreținere).

În realizarea acestor obiective de mare importanță socială, economică și chiar politică pentru asigurarea unei dezvoltări durabile a țării noastre un rol deosebit revine, după cum am menționat mai sus, Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova. Catedra tehnologiei informaționale aplicate dispune de materialele necesare pentru organizarea cursurilor de perfecționare a funcționarilor publici în domeniul respectiv. Am elaborat mai multe module pentru instruirea lor sub toate aspectele, ca să poată utiliza eficient mijloacele informaționale ale e-guvernării, să stabilească noile principii de relații cu cetățenii. Astfel, că avem toată responsabilitatea în pregătirea funcționarilor publici pentru aplicarea mijloacelor informați-

onale la locurile lor de muncă și a spori eficiența serviciilor prestate spre binele cetățenilor.

Pe site-ul Academiei sunt plasate modulele pentru Instruirea la distanță http://www.aap.gov.md/index.php?option=com_content&view=article&id=45&Itemid=301&lang=ro, iar la Catedra TIA a fost recent lansată cartea subsemnatei „Inițiere în Internet: Ghid complet în realizarea unui site”, Ericon SRL, Chisinau, 2011.

Este o muncă creatoare zi de zi, căci permanent completăm biblioteca noastră cu noi materiale cu tematica guvernării electronice. Este o datorie a noastră, a Academiei, de a ne aduce contribuția la realizarea **obiectivului general al Guvernului Republicii Moldova**, care prevede: - „Pînă în 2020 guvernul va deveni mai **transparent**, mai **performant** și mai **receptiv**, datorită investițiilor inteligente în TI și utilizării masive a acestora în sectorul public”, obiectiv care prevede implementarea până în anul stabilit a strategiei de e-Transformare.

Teodora GHERMAN,
șef interimar al catedrei tehnologiei Informaționale aplicate,
doctor în pedagogie,
conferențiar interimar

Două cursuri de dezvoltare profesională

În perioada 25 – 27 aprilie curent, în cadrul Academiei de Administrare Publică, vor fi organizate două cursuri de dezvoltare profesională. Primul curs, cu genericul „**Răspunderea disciplinară a funcționarilor publici**”, este destinat **membrilor comisiilor de disciplină din cadrul autorităților administrației publice centrale**.

Scopul organizării acestui curs urmărește eficientizarea activității comisiilor de disciplină prin sporirea competențelor profesionale ale membrilor acestora.

Printre cele mai importan-

te **obiective** se pot enumera: acumularea cunoștințelor în domeniul răspunderii juridice a funcționarilor publici:

- vor cunoaște care sunt formele răspunderii juridice a funcționarilor publici și ce reprezintă fiecare dintre ele;
- vor identifica toate faptele (acțiunile sau inacțiunile) care sunt calificate de legislație ca fiind abateri disciplinare;
- vor fi familiarizați cu procedurile și termenele care urmează a fi respectate de către comisiile de disciplină,

începând cu constituirea acestora până la luarea deciziei, vizând sancționarea sau clasarea cauzei în privința funcționarului public.

Un alt curs finanțat de Fondul fiduciar ține de organizarea modului II al cursului „**Formare de formatori**”, destinat **personalului cu funcții de conducere și execuție din cadrul administrației publice centrale**.

Programa de instruire a fost elaborată în colaborare cu Cancelaria de Stat și urmărește **scopul** de a eficientiza activitatea autorităților administrației publice centrale prin sporirea

competențelor profesionale ale funcționarilor publici. Printre cele mai importante **obiective** fixate sunt: îmbunătățirea abilităților de realizare a discuțiilor în grup, de lucru în echipă; dezvoltarea cunoștințelor și abilităților de a folosi metoda studiului de caz, feedback-ul, sinteza etc.; vor ști să proiecteze în grup o activitate de instruire la o temă concretă, utilizând metode interactive.

Cele mai utilizate **metode de instruire** le vor constitui prezentarea, studiul de caz, brainstorming-ul, discuțiile în grup, investigațiile de grup etc.

Aspecte practice în contextul politicilor de decentralizare

Victoria CUJBĂ, șef-adjunct al Direcției politici de decentralizare a Cancelariei de Stat a Guvernului Republicii Moldova

Mai multe familii de romi din satele Schinoasa, Vulcănești și Ursari au discutat cu reprezentanții Guvernului, administrației publice locale, societății civile și organizațiilor internaționale despre situația romilor și oportunitățile prezentate de reforma de decentralizare pentru grupurile vulnerabile, inclusiv populația de etnie romă. Evenimentul a avut loc în satul Țîbirica, Călărași, și a fost organizat de Cancelaria de Stat cu sprijinul Programului Comun pentru Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) în contextul Zilei Internaționale a Romilor.

Participanții la dezbateri și-au exprimat opiniile despre situația economică din localitățile populate de romi, despre accesul limitat al romilor la serviciile sociale, medicale și educaționale, dar și despre eventualele soluții pentru îmbunătățirea vieții grupurilor vulnerabile, inclusiv pentru romi. „În Ursari locuiesc vreo 500 de oameni, dintre care majoritatea suntem romi. Nu avem în sat nici un magazin de unde să cumpărăm alimente, n-avem un tractor care ne-ar ajuta să evacuăm gunoiul, motiv pentru care râulețul din sat s-a transformat într-o gunoiște. La gră-

dinița din comuna Buda nu sunt locuri și pentru copiii noștri. Despre acces la apă sau canalizare nici nu mai discutăm... N-avem măcar un reprezentant în consiliul local, de aceea nimeni nici nu ne ia în seamă și trăim aici uitați de lume”, au menționat în cadrul dezbaterilor locuitorii satului Ursari, comuna Buda, Călărași. Romii din Ursari nu sunt singurii care se confruntă cu asemenea probleme.

Potrivit datelor prezentate de Programul Comun pentru Dezvoltare Locală Integrată, romii din Moldova, numărul

romă sunt expuse unor riscuri mai mari de excludere socială și sărăcie, comparativ cu bărbații din comunitatea lor și cu majoritatea femeilor reprezentante ale altor etnii. Fiecare al cincilea rom nu poate scrie și citi, trei din zece persoane de etnie romă au doar studii primare. La nivel local, romii se confruntă cu un acces limitat la serviciile de bază. Reprezentarea romilor în autoritățile administrației publice rămâne nesemnificativă, limitând, astfel, participarea lor la luarea deciziilor la nivel local.

cărora variază între 12000 și 20000, reprezintă unul dintre grupurile vulnerabile ale populației. Din cauza stigmatizării și a stereotipurilor, ei sunt adesea discriminați și se confruntă cu multiple bariere în ceea ce privește incluziunea socială, angajarea în câmpul muncii. Rata șomajului în rândul romilor este cu 50 la sută mai înaltă, comparativ cu majoritatea populației. Studiile efectuate de PCDLI mai arată că femeile de etnie

voltare, dorește să ofere mai multă autonomie autorităților locale, mai multe împuterniciri comunităților, să îmbunătățească activitatea aleșilor locali, astfel încât aceștia să poată asigura accesul tuturor cetățenilor la servicii publice de calitate și condiții mai bune de trai în comunitățile lor, să asigure incluziunea socială a femeilor, a grupurilor vulnerabile, inclusiv a celor care se confruntă cu diverse forme de discriminare. În acest sens a fost elaborată și Strategia Națională de Decentralizare, care a fost adoptată de Parlament și urmează să „ghideze” procesul de decentralizare și consolidare a autonomiei locale. Paralel, tot cu asistența PCDLI, Guvernul realizează un șir de activități de consolidare a capacităților aleșilor locali pentru asigurarea unei dezvoltări locale echitabile în 70 de localități-pilot selectate după criteriile de vulnerabilitate.

„Prin activitățile de mobilitate a comunităților și împuternicire a grupurilor vulnerabile, pe care le desfășurăm în contextul descentralizării, ajutam populația și aleșii locali din comunitățile țintă să identifice și să răspundă împreună la necesitățile imediate și cele pe termen lung a tuturor membrilor comunității, inclusiv a categoriilor vulnerabile, care până acum erau excluse din procesul decizional. Împuternicim oamenii să ia parte la procesele decizionale locale, prin asigu-

Responsabilii din cadrul Cancelariei de Stat pentru politicile de decentralizare au menționat că situația grupurilor vulnerabile urmează a fi îmbunătățită odată cu implementarea reformei de descentralizare. Astfel, Guvernul a inițiat procesul de descentralizare tocmai pentru a spori calitatea vieții populației, în general, și cea a grupurilor vulnerabile, în special. Prin această reformă Guvernul, cu sprijinul partenerilor de dez-

(Continuare în pag. 7)

Aspecte practice în contextul politicilor de descentralizare

(Sfârșit. Început în pag. 6)

area transparenței, participării, prin responsabilizarea primarilor, polițiștilor, medicilor,

la educație, la servicii medicale de calitate, la un trai decent. Ca și alte grupuri vulnerabile, romii urmează să fie împuterniciți să se implice în

Divinskaya, specialist internațional gender din cadrul PCDLI. Ea a mai menționat că în procesul de descentralizare grupurilor comunitare, în special celor mai vulnerabile, le vor fi acordate mai multe atribuții și resurse, pentru a putea genera schimbări în localitățile lor.

„Este pentru prima dată când romii au fost identificați ca unul dintre grupurile vulnerabile, iar faptul că necesitățile lor au fost luate în calcul la elaborarea Strategiei Naționale de Descentralizare ne dă speranțe că politicile la nivel central și local vor fi centrate și pe interesele grupurilor vulnerabile, astfel încât să resimțim cât mai curând posibil beneficiile descentralizării și viața noastră să se schimbe spre bine”, și-au expus părerea familiile de romi participante la dezbateri.

Programul Comun pentru Dezvoltare Locală Integrată (PCDLI) este implementat de Guvernul Republicii Moldova, cu asistența Programului Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), Entității Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women) și cu sprijinul financiar al Guvernului Suediei. PCDLI asistă Republica Moldova în procesul de descentralizare și consolidare a autonomiei locale, folosind o abordare fundamentată pe drepturile omului și egalitatea de gen. PCDLI urmărește scopul de a asigura grupurile vulnerabile cu beneficii egale de pe urma descentralizării și dezvoltării locale.

educatorilor etc. Promovăm egalitatea de gen în viața comunității și dreptul fiecăruia

procesul de luare a deciziilor, să participe la activitățile din comunitate”, a spus Anastasia

Dialog cu partenerii de dezvoltare despre SND “Moldova 2020”

Cancelaria de Stat a prezentat, în cadrul ultimei ședințe ordinare a donatorilor, Strategia Națională de Dezvoltare “Moldova 2020” aprobată de Guvern în ședința din 21 martie. Dl Ruslan Codreanu, șeful Direcției Politici, Planificare Strategică și Asistență Externă, a exprimat sincere mulțumiri partenerilor de dezvoltare pentru suportul multilateral acordat Guvernului în procesul de elaborare a acesteia.

În mod deosebit, Guvernul mizează pe suportul

direcționat al partenerilor de dezvoltare în procesul de implementare a noului document, respectiv, alinierea activităților planificate cu prioritățile și viziunea expusă în SND “Moldova 2020”. Emblematică în acest sens, a fost alinierea la prioritățile SND „Moldova 2020” în procesul de elaborare a Cadrului de Parteneriat între Națiunile Unite și Republica Moldova, prin care țara noastră, în aspirația sa de a fi o țară modernă și prosperă, va beneficia de un suport de 217,3 mil. USD pentru peri-

oada 2013-2017, din partea Organizației Națiunilor Unite.

Instrumentul principal de implementare a priorităților SND “Moldova 2020” va fi Planul Consolidat de Acțiuni, în care cele 7 priorități ale Strategiei vor fi dezagregate la nivel de acțiuni, responsabili etc. De asemenea, a fost menționat rolul Cadrului Bugetar pe Termen Mediu (CBTM) ca instrument de finanțare a priorităților și, respectiv, activităților corespunzătoare. Astfel, în procesul stabilirii priorităților în CBTM, va tre-

bui să se țină cont de prioritățile prevăzute în SND „Moldova 2020”.

La rândul său, donatorii și-au exprimat mulțumirea pentru faptul că comentariile și sugestiile acestora, în special cele ce au vizat subiecte legate de politicile de sănătate, reintegrare și protecție a mediului ambiant, au fost înalt apreciate de autori și s-au regăsit în versiunea finală a documentului.

În următoarea etapă, SND “Moldova 2020” urmează a fi dezbătută în cadrul Parlamentului.

1812-2012: 200 de ani de la anexarea Basarabiei de Imperiul țarist

Cu acest generic la Biblioteca Științifică a Academiei de Administrare Publică a fost vernisată o expoziție de cărți și publicații periodice, care descriu multilateral istoria tragică a Moldovei dintre Prut și Nistru de la ocuparea ei de către Rusia țaristă până în zilele noastre. La dispoziția

vizitatorilor sunt expuse Antologia «Suferințele Basarabiei și răpirile rusești», «Istoria Basarabiei de la începuturi până în 1998», «Adevărul istoric în chestiunea Basarabiei», alte

cărți de valoare, care dezvăluie adevărul istoric privind ocuparea acestei părți a Moldovei, rebotezată în Basarabia (acest toponimic fiind caracteristic până atunci doar pentru partea de sud a ținutului), scopul fiind de a aplica politica imperială de dezmembrare a unei națiuni.

În acest context interesantă este cartea lui Ion Țurcanu «În căutarea originii cuvântului Basarabia». Dintre alți autori pot fi menționați Gala Galaction, Iurie Colesnic, Petre Cazacu, Dinu Poștarencu, Welhelmus Petrus van Meurs și alții, care în baza argumentelor istorice veridice au redat destinul tragic al acestui pământ înstrăinat și al întregii națiuni românești. Un loc aparte îl ocupă culegerea «Scrisori din Basarabia» de Basarab, un autor emblematic.

Doritorii pot afla informații suplimentare la tematica respectivă de la colaboratoarele bibliotecii pentru o documentare mai aprofundată.

Expoziția tematică «1812-2012: 200 de ani de la ane-

xarea Basarabiei de Imperiul țarist» va dura până la sfârșitul anului, ea fiind sistematic completată cu noi cărți și publicații periodice pentru o mai bună cunoaștere a istoriei adevărate a Basarabiei.

7 Aprilie nu se uită

O altă expoziție cu tematică tangențială la istoria Basarabiei este cea intitulată «7 Aprilie nu se uită», care prin intermediul publicațiilor periodice descrie evenimentele de acum 3 ani. Este expusă «Declarația privind oficializarea zilei de 7 aprilie drept Zi a Libertății», publicată în săptămânalul «Literatura și Arta», materialul amplu cu mai multe semne de întrebare «7 aprilie necunoscut» din ziarul de investigații «Ziarul de Gardă», interviul cu poetul-academician Dumitru Matcovschi publicat în revista «Moldova», un alt material de rezonanță socială «De ce nu aflăm nimic despre

7 aprilie 2009», inserat în paginile cotidianului «Timpul», alte materiale din edițiile periodice, în care se încearcă dezvăluirea misterului lui 7 aprilie 2009. Sunt materiale, care redau, în primul rând, realitatea cruda a zilei de azi, or despre 7 aprilie nu se știe când vom afla cu certitudine ce a fost în acea zi: revoluție sau tentativă de lovitură de stat, care interese și forțe au stat în spatele aceluși eveniment, despre care se cunoaște doar un aspect, că a fost maltrată cu cruzime tânăra generație, dorința ei de libertate, evenimentul înscriindu-se ca o filă a istoriei zbuciumate a neamului românesc.

Ziua înverzirii plaiului la Academie

Ziua înverzirii plaiului a devenit o frumoasă tradiție și sărbătoare națională în Republica Moldova, începând cu 1995. Ea este ca o continuitate a obiceiurilor din moși-

strămoși, exprimate printr-o înțeleaptă vorbă populară: omul în viața lui are de făcut trei lucruri principale – să facă

o casă, să sădească un copac și să crească un copil. Sunt trei simboluri, care marchează împlinirea pe parcursul întregii sale vieți. Și una din aceste datorii este grija permanentă de mediul înconjurător pentru a-l menține și a-l îmbogăți ca moștenire pentru generațiile viitoare.

Anul acesta Ziua înverzirii plaiului la Academia de Administrare Publică a avut loc într-o zi deosebită – în Vinerea mare din ajunul Sfințelor Sărbători de Paști. Colaboratorii instituției au venit de dimineață, echipați respectiv, fiind asigurați cu unelte de lucru și material săditor. Peste 50 de puieți: arțari, tei și nucari, au fost plantați pe teritoriul Academiei, fiind completate golurile, rămase din anii tre-

cuți, sau schimbați copăceii deteriorați. O parte din copaci au fost sădiți de-a lungul perimetrului ogrăzii blocului principal al instituției dinspre strada Ialoveni.

Ziua înverzirii a fost dominată de o atmosferă de sărbătoare, de voie bună și dăruire a fiecăruia pentru aceste ac-

tivități de înnoire a spațiilor verzi, care în viziunea participanților, trebuie să fie un reper pentru grija permanentă față de natura ce ne înconjoară, grija tuturor, inclusiv a

celora ce locuiesc în blocurile din vecinătate.

Știința urbanistică – o disciplină prioritară a Academiei

O înțeleaptă vorbă populară spune: „Gospodarul bun se cunoaște de la poartă”. Parafrazând această axiomă, putem generaliza, că pe bunii gospodari, adică autoritățile publice, le caracterizează amenajarea localităților, aspectul, infrastructura lor, etc., toate acestea regăsindu-se în noțiunea de urbanism. El determină activitatea operațională, integratoare, normativă, principalul scop fiind stimularea evoluției complexe a

localităților prin realizarea strategiilor de dezvoltare pe termen scurt, mediu și lung, care urmărește stabilirea direcțiilor dezvoltării spațiale a localităților urbane și rurale în acord cu potențialul acestora și cu aspirațiile locuitorilor și care cuprinde toate localitățile țării.

*Și dat fiind faptul, că aceste obligațiuni revin în exclusivitate autorităților publice locale, evident, că una din disciplinele de bază, predate la Academia de Administrare Publică, a fost chiar de la bun început „Urbanism și amenajarea teritoriului”. Ea a fost încredințată unei personalități notorii în domeniu – **Nistor Grozavu, doctor în științe tehnice, conferențiar universitar, viceprimar al municipiului Chișinău**. Cercetător în problemele actuale ale administrației publice în domeniile urbanismului și amenajării teritoriului, tehnologiilor moderne în construcții, autor a numeroase articole, manuale și referate științifice, a îmbinat creator teoria cu practica pentru o bună pregătire a funcționarilor publici.*

- Pe parcursul acestor ani, - vine cu o completare **dl Nistor Grozavu**, - am avut studenți, masteranzi și doctoranzi din toate raioanele și municipiile republicii. Întotdeauna am sesizat un mare interes din partea lor pentru a-și aprofunda cunoștințele în domeniu pentru a face localitățile lor mai frumoase și mai moderne. Scopul lecțiilor a fost de a-i familiariza detaliat sub toate aspectele cu noțiunile de urbanism și amenajarea teritoriului – ce este intravilanul și extravilanul localităților, proiectarea obiectelor de infrastructură, reieșind din particularitățile și necesitățile localităților, principiile urbanismului, clasificarea localităților, funcționalitatea, alegerea terenurilor, elaborarea și pregătirea documentației. Mi-a ajutat mult la elaborarea planurilor de lucru activitatea mea în funcția de viceprimar al municipiului Chișinău, deoarece vedeam, cum s-ar spune, pe viu, problemele, ce apar pe parcursul acestor lucrări. Plus la aceasta mulți colegi de-ai mei, de la primărie, printre care dna A. Moțpan - șefa direcției Administrație Publică Locală, dna M. Flenchea – șefa serviciului municipal de arhivă, dna N. Costiuc – primarul com. Budești, etc, au absolvit Academia și în discuțiile permanente cu dumealor privind dezvoltarea urbanismului și amenajarea teritoriului, fiecare vine cu opinii și sugestii proprii pentru o mai bună activitate în domeniul respectiv.

COR: O problemă majoră la ora actuală este elaborarea Planurilor Urbanistice Generale (PUG).

N.GROZAVU: Într-adevăr, aceste planuri sunt ca niște oglinzi ale localităților urbane și rurale, dar și cheia rezolvării multor pro-

bleme. Este vorba în primul rând de aplicări pentru proiecte și atragerea investițiilor. Multe primării au elaborat PUG-uri anume în aceste scopuri. Căci proiectele sunt un factor esențial în renoverea localităților noastre.

COR: Ce spune statistica referitor la elaborarea acestor planuri?

N.GROZAVU: La ora actuală au PUG-uri 20-25 procente din localitățile republicii. E puțin, desigur, dar speranța noastră rezidă în absolvenții Academiei, care, credem, se vor implica activ în elaborarea acestor planuri pentru dezvoltarea localităților.

O noutate bună este și elaborarea Planurilor de amenajare a teritoriului pe raioane, scopul cărora este transpunerea strategiei de dezvoltare a unui teritoriu în aria de aplicare a planificării de dezvoltare spațială. Deja Planuri de amenajare a teritoriului au raioanele Sângerei, Șoldănești, Strașeni, Orhei și sunt în proces de lucru astfel de planuri pentru încă 3-4 raioane.

COR: Sunt direcții prioritare de activitate a administrațiilor locale, ceea ce implică și o dezvoltare în continuare a procesului de învățământ.

N.GROZAVU: Desigur. Permanent perfecționăm procesul de studii în conformitate cu modificările legislației, actelor normative, pentru a exclude problemele ce pot apărea. Mă refer și la Legea nr. 835 „Privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului”, la alte acte legislative, care sunt perfecționate în conformitate cu standardele europene și internaționale. Aș vrea să menționez, că organizăm cursuri de instruire și seminare nu numai pentru specialiștii în domeniu, dar și pentru noii aleși locali, pentru primari, fiindcă, în ultimă instanță urbanismul și amenajarea teritoriului este baza dezvoltării moderne a localităților. Spre exemplu, în multe țări europene anume urbanismul este în fruntea clasificatorului activităților organelor publice locale. De aceea, părerea noastră este ca toți funcționarii publici să cunoască mai aprofundat sau mai la general, în dependență de funcțiile ce le ocupă în APL, principiile și bazele legislative ale urbanismului și amenajării teritoriului.

Și în acest context aș vrea să exprim o opinie a mea, strict subiectivă. La ora actuală facultăți de administrare publică sunt la USM și la ASEM. Eu cred, că ar fi bine ca aceste discipline să fie concentrate la Academia de Administrare Publică, unde să se înscrie direct absolvenții liceelor. Ar fi poate că benefic ca, din start, să se pregătească multilateral funcționarii publici, adevărați profesioniști, care să promoveze cu o mai mare eficiență politica statului în plan economic și social.

Interviu realizat de Ion AXENTI

Căpșunile previn atacul de cord

Pe lângă gustul delicios, căpșunile sunt unele dintre cele mai bune și sănătoase fructe. "Extrem de bogate în vitaminele B5, B6, C, K, mangan, potasiu, fibre alimentare, acid folic, fitonutrienți și antioxidanți, luptă împotriva radicalilor liberi din organism", afirmă specialistul Cristina Bălănescu.

Căpșunile mențin în limite normale nivelul de zahăr în sânge. De aceea, consumul regulat de căpșuni este asociat cu un risc scăzut de apariție a diabetului zaharat de tip 2.

O porție de căpșuni aduce un aport important de potasiu, mineral care diminuează riscul

de atac de cord sau de atac cerebral.

Căpșunile conțin și acid folic, un ingredient esențial în producerea celulelor roșii din sânge.

Au o acțiune benefică asupra ficatului, ajutând, datorită vitaminei K, la insuficiența hepatică și disfuncțiile biliare.

Sunt indicate în afecțiuni renale, ateroscleroză sau varice.

Acest fruct favorizează eliminarea acidului uric, fiind de mare ajutor în tratarea reumatismului și gutei.

Căpșunile au o serie de proprietăți care diminuează riscul apariției cancerului de sân, colon sau esofagian.

Combat îmbătrânirea precoce, datorită antioxidanților conținuți de aceste fructe.

Îmbunătățesc funcția cognitivă și cea motorie, optimizând echilibrul și coordonarea mișcărilor. Acționează pozitiv și în cazul inflamațiilor specifice artritei și în unele dintre bolile oculare.

Cum visele au loc în faza REM a somnului, întrebarea logică este: „Afectează marihuana cea de-a 5-a fază a somnului?” Într-un studiu realizat în 1975, au fost comparate tiparele de somn ale unor persoane care fumau marihuana și ale nefumătorilor. Rezultatele au arătat că primele persoane nu intrau în REM, însă odată renunțat la acest viciu, persoanele au experimentat starea REM mult mai intens.

3. Vise epice

Visele epice sunt foarte vii și pot schimba viețile oamenilor. Aceste vise sunt atât de impresionante că, de cele mai multe ori, generează o descoperire majoră a sinelui. Visele epice oferă o nouă perspectivă a aspectelor vieții. După ce ai avut un astfel de vis, te simți ca și cum ai fi descoperit ceva nou și uimitor. Aceste vise vor rămâne în memoria ta mulți ani.

4. Diferențe între sexe

Mai multe studii au examinat diferențele dintre visele femeilor și ale bărbaților. S-a demonstrat că în visele femeilor apar ambele sexe, în vreme ce în ale bărbaților apar, preponderent, bărbați. Visele femeilor durează, în general, mai mult și

inclus multe emoții, iar în cazul bărbaților visele includ mai multă violență, mașini și drumuri. Doar 8% dintre visele oamenilor conțin activități sexuale. Bărbații visează despre locuri publice sau necunoscute în care apar mulți străini, în vreme ce majoritatea femeilor visează exact contrariul.

5. Vise faimoase

Multe vise au influențat multe dintre evenimentele importante ale lumii. Mary Shelly a scris Frankenstein după ce monstrul i-a apărut în vis. Elias Howe, inventatorul mașinii de cusut, și-a realizat invenția tot după un vis. Friedrich August Kekulé a descoperit în vis structura circulară a benzenului. În 1953, James Watson și Francis Crick au descoperit structura ADN-ului. Watson a declarat că ideea i-a venit după ce a visat o serie de scări în spirală. Cu câteva zile înaintea de moartea sa Abraham Lincoln i-a povestit soției sale despre un vis în care apărea un mort acoperit cu veșminte funerare și înconjurat de sute de bocitoare. În un soldat din cortegiu i-a spus că președintele a fost asasinat.

Cinci lucruri pe care nu le știați despre vise

În fiecare an, diferite grupuri de cercetători fac studii și experimente despre visele umane. Știința poartă numele de oniologie. Chiar dacă au fost înregistrate progrese uluitoare despre vise, oamenii de rând știu foarte puține lucruri despre conținutul și scopul viselor. Un lucru este însă sigur: imaginile, gândurile și emoțiile pe care le experimentăm în timp ce dormim pot avea o influență covârșitoare în viața reală.

1. Creierul este activ în timpul visului

Diferite studii au adus dovezi ce susțin o activitate intensă a creierului în timpul somnului. În acest lucru a fost demonstrat cu ajutorul electroencefalogramelor. Oamenii de știință au identificat 5 faze distincte ale somnului caracterizate prin diferențe ale activității creierului. În stadiul 5 al somnului, numit

faza REM, omul visează. Datorită noilor tehnologii s-a observat că anumite părți ale creierului sunt active în acest stadiu, chiar mai active decât atunci când persoana este trează. Studiile au scos la iveală faptul că anumite zone ale cortexului uman responsabile cu vizualizarea sunt mult

mai active în timpul somnului REM. O activitate intensă a fost observată și în sistemul limbic, care are un rol esențial în ceea ce privește emoțiile.

2. Marihuana și visele

Multe persoane care fumau marihuana au raportat că nu aveau vise, însă după ce s-au lăsat, aveau vise foarte intense.

Cele mai inutile descoperiri științifice au fost premiate la Harvard

Universitatea Harvard a decernat zilele trecute premiile Ig Nobel, ajunse la cea de-a 19-a ediție, onorând, astfel, descoperirile științifice ciudate, inutile, care îi fac pe oameni mai mult să râdă decât să învețe ceva nou. Acordarea acestor distincții ține însă să arate și cum o parte din banii destinați cercetării sunt folosiți pentru descoperiri, care nu revoluționează cu nimic știința.

Bărbile conțin microbi

Studiile științifice ale lui Manuel Babeito din SUA au fost recompensate cu Ig Nobel la categoria "sănătate publică", pentru că au demonstrat că există microbi în firele de păr din bărbile și mustățile bărbaților.

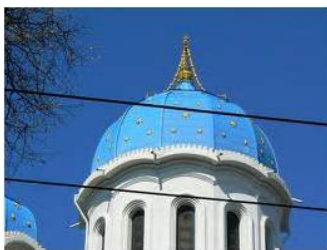
Petrolul și apa nu se amestecă

Eric Adams (SUA) "a descoperit", în urma unui studiu

finanțat de British Petroleum (compania responsabilă pentru dezastrul din Mexic, unde tone de petrol au fost deversate în ocean), că petrolul și apa nu pot forma un amestec omogen. Având în vedere că principiul este similar cu cel al uleiului care nu se amestecă cu apa, "descoperirea" sa este, de fapt, un lucru cunoscut de multă vreme... Adams a luat premiul la categoria "chimie".

Furt din biserică în Săptămâna Patimilor

Un tânăr este învinuit de procurori că ar fi furat 4000 de lei din biserica satului Baxani, raionul Soroca.

Din actul de învinuire reiese că în noaptea spre 8 aprilie

curent, făptașul a pătruns în biserică, forțând ușa din spate. Acesta a sustras 4 mii de lei din safeu după care a părăsit locul faptei.

Fiind audiat de procurori, tânărul și-a recunoscut vina, declarând că a decis să comită infracțiunea deoarece avea nevoie de bani pentru a-și procura un telefon mobil și haine.

Actualmente, învinuitul se află în arest preventiv, iar dacă va fi găsit vinovat riscă până la 4 ani de închisoare.

Medic, condamnat pentru neglijență în muncă

Șeful secției chirurgie a Spitalului raional Strășeni a fost condamnat la 2 ani de închisoare pentru neglijență în muncă, soldată cu moartea unui om. Pedepsa i-a fost stabilită cu suspendare, cu perioada de probă de 3 ani.

Potrivit Procuraturii Generale, în ianuarie 2011 un bărbat cu traumă craniocerebrală a venit pentru o consultație la medic. Acesta, fără a efectua o examinare medicală minuțioasă a pacientului, i-a cusut rana

din regiunea cefei și l-a trimis acasă. Bărbatul, de 56 de ani, a murit a doua zi la domiciliu, cu diagnoza hematom subdural.

Procurorii au susținut în instanța de judecată, că decesul putea fi evitat, dacă medicul ar fi stabilit la timp diagnosticul și ar fi efectuat intervenția chirurgicală necesară.

Prin aceeași sentință, inculpatul de 63 ani a mai fost privat de dreptul de a exercita profesia de medic pe o perioadă de 3 ani.

Trafic de influență la Î.S. „Calea Ferată din Moldova”

Direcția generală teritorială „Nord” a Centrului anticorupție a fost sesizată despre faptul că șeful-adjunct al unei filiale a Î.S. „Calea Ferată din Moldova” ar fi pretins 150 dolari SUA pentru angajarea la serviciu a unui cetățean în calitate de muncitor.

În fapt, funcționarul susținea că are influență asupra unor persoane cu funcții de răspundere din cadrul Î.S. „Calea Ferată din Moldova” din mun. Chișinău și-i poate determina la favorizarea și urgenta-

rea angajării la serviciu a declarantului.

Reținerea făptuitorului a avut loc pe teritoriul filialei în treprinderii la care activează,

în momentul primirii celor 150 dolari marcați „mită CCCEC”.

Ofițerii DGT „Nord” au pornit o cauză penală în temeiul lit. b), al. 2), art. 326 Cod Penal –

„trafic de influență”, infracțiune ce se pedepsește cu amendă de la 1 000 la 3 000 unități convenționale sau cu privațiune de libertate de la 2 la 6 ani.

Deposedată prin înșelăciune de automobil

Un bărbat din capitală va face pușcărie după ce a deposedat prin înșelăciune o femeie de automobil.

Procuratura sect. Centru informează că, în toamna anului 2010, printr-o procură, femeia i-a acordat unui bărbat dreptul de administrare a unui auto-

mobil de model Volkswagen, pentru ca ultimul să-l pregătească pentru vânzare.

Inculpatul însă a falsificat procura și a înregistrat bunul pe numele său pentru ca, ulterior, să-l vândă la un preț de 10300 euro unei terțe persoane.

Menționăm că, femeia este medic de profesie și îl cunoaște pe inculpat, deoarece acesta își trata copiii la ea.

Recent, prin sentința Judecătoriei Centru, bărbatul în vârstă de 30 ani a fost condamnat la 9 ani de închisoare pentru delapidarea averii străine; confecționarea, deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi.

Supraveghetoarea Penitenciarului Rusca reținută pentru corupere pasivă

Procuratura Anticorupție în comun cu Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției au reținut-o în flagrant pe o angajată a Penitenciarului nr.7 din satul Rusca, raionul Hîncești în momentul primirii sumei de 2000 lei de la fiica unei deținute.

Pe acest caz a fost declanșată o cauză penală în baza articolului „corupere pasivă” din Codul penal.

În cadrul urmăririi penale s-a constatat că, începând cu luna ianuarie curent, bănuita o contacta telefonic pe fiica unei deținute, de la care estorca bani pentru a-i permite mamei acesteia să dețină un telefon mobil.

Inițial, supraveghetoarea i-a cerut fetei 4000 de lei, însă ulterior a mai redus din preț,

fiind reținută ieri în momentul primirii a jumătate din preț și a telefonului mobil destinat pentru transmiterea deținutei penitenciarului.

Actualmente femeia este reținută preventiv pentru 72 de ore în izolatorul CCCEC, iar urmărirea penală pe cazul dat este exercitată de Procuratura Anticorupție.

Serviciile de presă ale Procuraturii Generale și CCCEC

Dicționar explicativ al Uniunii Europene

EUROBAROMETRU

Serviciu al Comisiei Europene, lansat în 1973, care măsoară și analizează tendințele în opinia publică din toate statele membre și țările candidate. Eurobarometrul se bazează pe sondaje de opinie și pe focus-grupuri. Studiile sale se concretizează prin publicarea a circa 100 de rapoarte anual. Cunoașterea opiniei cetățenilor este importantă deoarece ajută Comisia Europeană să elaboreze propunerile de texte legislative, să ia decizii și să își evalueze munca.

EUROCORPS

În octombrie 1991, președintele Franței, François Mitterrand, și cancelarul german, Helmut Kohl, au anunțat o inițiativă comună de cooperare militară între cele două state, în scopul punerii în practică a PESC. La 22 mai 1992 a fost decisă oficial constituirea Corpului de Armată Europeană (Eurocorps) cu ocazia Summit-ului de la Rochelle. La 12 octombrie 1993 Belgia se alătură Eurocorps cu o divizie mecanizată, iar la 1 iulie 1994 Spania. Eurocorps însemna dezvoltarea Uniunii Europene pe dimensiunea de securitate și apărare în general, iar în particular întărirea capacității operative a UEO și a NATO, dat fiind faptul că Eurocorps era în egală măsură

la dispoziția UE și a NATO. Începând cu 1995, Eurocorps este deplin operativ, iar anul 1996 aduce un nou membru – Luxembourg. Eurocorps poate acționa sub egida Uniunii Europene, a NATO sau independent. Tipurile de acțiuni destinate Eurocorps erau: apărarea comună a aliaților, conform articolelor 5 și V ale Tratatelor de la Washington și Bruxelles, menținerea și restabilirea păcii, acțiuni umanitare. În anul 1999, cu ocazia Consiliului European de la Köln, s-au decis adaptarea Eurocorps la noul scenariu strategic și transformarea sa într-o Forță Europeană de Reacție Rapidă, răspunzând, astfel, dorinței Uniunii Europene de a dispune de mijloace adaptate operațiunilor de gestionare a crizelor.

EUROFOR

Ideea de a impulsiona crearea unei forțe aeronavale, denumită Forța Maritimă Europeană (EUROMARFOR), a survenit cu ocazia reuniunii miniștrilor Apărării din Franța, Italia și Spania din 1992, pentru ca un an mai târziu să se decidă și crearea unei forțe terestre asemănătoare, Euroforța Operativă Rapidă (EUROFOR). Crearea lor reclama o capacitate de răspuns la nivel european conformă cu noile provocări definite de UEO prin Declarația de la Petersburg,

precum misiunile umanitare, restabilirea păcii și gestionarea crizelor. În 1995 se semnează

documentele de constituire oficială a celor două, iar Portugalia se alătură și ea celor trei state fondatoare. EUROFOR și EUROMARFOR pot acționa independent sau împreună cu alte forțe. Organul de decizie este Comitetul Interministerial, compus din șefii de stat-major din Ministerele Apărării și directorii politici din Ministerele de Externe ai statelor participante, și are misiunea de a le coordona din punct de vedere politico-militar. EUROFOR a participat la operațiunea CONCORDIA din Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei (FYROM) în anul 2003

sub comanda Uniunii Europene, iar din 2006 este implicată în operațiunea ALTHEA a UE din Bosnia și Herțegovina.

EUROJUST

Înființat printr-o decizie a Consiliului în 2002, Eurojust este organismul însărcinat cu consolidarea luptei împotriva formelor grave de încălcare a legii la nivelul Uniunii Europene prin intermediul unei cooperări judiciare mai strânse între statele-membre, precum și între acestea și instituțiile comunitare.

Componența Eurojust acoperă anchete și urmăriri în legătură cu infracțiunile grave, în special crima organizată sau criminalitatea transfrontalieră. Scopurile sale sunt promovarea coordonării între autoritățile competente din statele-membre, dar și facilitarea asistenței juridice reciproce la nivel internațional și executarea cererilor de extrădare, precum și a mandatelor europene de arestare.

Rectoratul, comitetul sindical, corpul profesoral-didactic și angajații Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova exprimă sincere și profunde condoleanțe doamnei Cristina Pantea, șef Secție cooperare internațională, în legătură cu decesul prematur al mamei sale,

Dina PANTEA

Dumnezeu s-o odihnească în pace cu dreptii.

Abonarea 2012

Continuă abonarea pentru anul 2012 la revista științifico-metodică trimestrială **"ADMINISTRAREA PUBLICĂ"** și la ziarul **"FUNCȚIONARUL PUBLIC"**, publicații ale Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova.

Revista **"Administrarea Publică"** apare trimestrial.

Costul unui abonament:

3 luni - 41 lei 30 bani; 6 luni - 82 lei 60 bani.

Ziarul **"Funcționarul Public"** apare de 2 ori pe lună.

Costul unui abonament:

3 luni - 37 lei 80 bani; 6 luni - 75 lei 60 bani.

ECHIPA REDACȚIONALĂ:

Ion AXENTI - șef secție

Mihai MANEA - specialist principal

Sergiu PÎSLARU - specialist principal, designer

Elena BALMUȘ - specialist coordonator

A DRESA ANOASTRĂ:

Mun. Chișinău, str. Ialoveni, 100.

Ziarul apare de două ori pe lună.

Indice 67919.

Coli de tipar 1,5. Tiraj: 370.

Dat la tipar 27.04.2012

E-mail: sep@aap.gov.md

E-mail: sectia_a_aap_gov@yahoo.com

CONTACTE:

Tel: 28-40-78

"Funcționarul Public" - supliment la revista "Administrarea Publică" -
publicație a Academiei de Administrare Publică de pe lângă Președintele Republicii Moldova